



ZVONČEK

LIST'S PODO:
BAMI' ZA:::
SLOVENSKO
MLADINO:::



Štev. 12.

V Ljubljani, 1. grudna 1909.

Leto X.

Pripovedka.

„Le potrkaj na votlino,
pa ti kralj Matjaž odpre,
v širno vede te dvorano,
kjer junaki silni spe.

Pred votlino tam zasadi
palico pastirsko to;
roka, mlada roka tvoja
več nosila je ne bo.

Tam v votlini bo pokazal
kralj Matjaž ti svetlo pot,
in na poti tej boš našel
zlatih si gradov povsod.

Našel boš kraljestev silnih,
mladi, ti ponosni kralj;
v solnčnem jugu krajem zlatim,
solncu boš gospodoval.

Ko črez jasne tri pomladi
srce tebi najde to,
palica pastirska tvoja
pred votlino vzcvela bo.

Jaz prav vsak dan bom hodila
gledat, ako že cveti;
ko pa vzcvete, smrt pokojna
srečne strne mi oči.“

Pela babica je siva,
vnuk na tujo šel je stran,
palico je vsadil krivo
pred votlino zadnji dan...

Pomlad vsaka vsaki roži
cvetje siplje iz neba,
le na palici pastirski
cvet noben se ne smehlja.

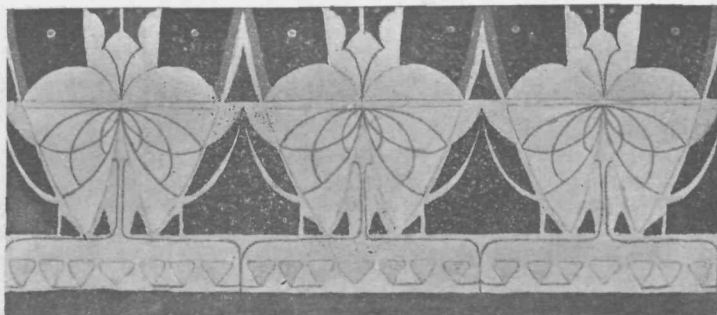
Več ne pride je pogledat
babica že vesne tri:
v grobu tihem in pokojnem
v črni zemlji mirno spi...

Jos. Vandot.





Iz risb idrijskih
realcev.



Kaj nam je pripovedoval naš dedek.

Piše A. Pesek.

2. Red in snaga.



Red in snago je ljubil naš dedek; vse v hiši in okolo nje je moralo biti vselej lepo v redu in snažno. Joj, kako hud je bil, če je videl v hlevu ali kuhinji nered ali če ni bilo vse snažno! Ne le od odraslih ljudi je zahteval red in snago, tudi mi malčki in paglavci smo morali skrbeti za red in snago. Bog varuj, da bi ne imel kateri svojih reči v redu, če bi bil kateri svoje knjige ali obleko umazal in tako pustil! In radi smo imeli svojega dedka, in tudi sosedje so ga spoštovali.

Poslušali so radi dedkove nasvete, in v vsi vasi je bil lep red in povsod vse snažno. Ob večerih so se zbirali vaščani pri nas, ko smo koruzo ali bučnice luščili, ali pa je moral dedek k sosеду, kjer so baš imeli kako večerno delo. Nabrala se je navadno polna soba ljudi, ki so hiteli luščiti in ki so z velikim zanimanjem poslušali našega dedka, ki je navadno sedel pri peči ali pa na nji ter pripovedoval „storje“ ali povesti. Preden so se ljudje razšli, so morali sobo lepo pomesti, zakaj dedek ni pustil, da bi čez noč bilo nasmeteno.

„Ej, dedek, vi ste pa le prestrogi, kar se tiče reda in snage,“ je rekla sosedova dekla neki večer, ko smo tam luščili bučnice ter je po tleh bilo polno luščinja in je dedek velel dekli, naj pomete sobo. „Saj bom jutri zjutraj itak pometla vso hišo, čemu bi sedaj snažila, saj gremo spat.“

To je dedek vzrožil ter jo oštel!

„Ti dekle, ti nemarna dekla, kaj pa veš, kaj se vse utegne zgoditi še to noč! In ti hočeš to kopicco smetja čez noč tako pustiti?“

„Dedek,“ se je oglasil hišni gospodar, „povejte nam tisto povest o božji deklici, jaz sem jo sicer že slišal, pa tej-le naši dekli ne bo škodilo, če jo tudi sliši.“

„No, sem pa radovedna,“ reče dekla.

„Da, da, povejte še to povest o božji deklīci,“ so se oglasili vsi, in dedek se je odkašljajl, puhnil gost oblak dima iz pipice te pričel:

„No, pa bom povedal; pa poslušaj me, ti dekla, da boš vedela, kaj je red in snaga.“

In zopet je zakašljajl ter potegnil iz pipe, vsi pa smo ga zvesto poslušali, posebno pa mi otročaji, ki smo se gnetli okrog njega, da bi nam ne ušla kaka besedica.

„V starodavnih časih,“ tako je pripovedoval dedek, „so hodile po svetu božje deklīce ali vile, kakor so jim pravili ljudje. Bila so to bitja, ki so se lahko napravila nevidna in so tudi lahko plavala po zraku. Dobrim ljudem so se kazale take božje deklīce ter jim pomagale pri delu. In kar je bilo posebno: znale so prav lepo peti. Dostikrat, posebno kje ob kakem viru ali studenčku, so se zbrale in tako mīlo, krasno pevale, da se je omehčalo srce tudi najbolj trdosrčnemu človeku. — Hudobnih ljudi niso marale vile; nagajale so jim in jih često strogo kaznovale za njihove hudobije. — Kaznovale so tudi take, ki niso ljubili reda in snage, in moja babica je doživela tak dogodek. Zdaj se, žal, vile ne kažejo več, ker so jih ljudje pregnali. Pokanja z bičem in kletve namreč božje deklīce niso mogle poslušati ter so odšle v gorovja, kjer ne pokajo z biči in ne kolnejo. Sicer še pridejo — pa nevidno — ter pomagajo pridnim; nerednim in hudobnim pa nagajajo, posebno pa kaznujejo voznike, ki pretepajo živino in kolnejo. Takemu sirovežu naterajo oje ali kolo ali kaj drugega, da se mu stare, ali mu pripravijo kako drugo nezgodo. Fantje, nikar torej ne pretepavajte živine in ne kolnite.“

Pa kaj sem že hotel povedati?! Da, tisto zgodbo, ki jo je doživela moja babica.

Imela je deklo, ki je bila za delo sicer pridna, a za snago in red jako nemarna. Kolikokrat jo je opominjala, da naj vse sproti posnaži in uredi, pa nič ni pomagalo. Lonci so stali nepomiti po klopeh v kuhinji in tla nepometena. Zjutraj pa je dekla vedno tožila, da ima tako težko glavo, da jo komaj drži pokonci.

Nekega večera je pa šla babica v zadnjo sobo spat, kjer je spala dekla, in opolnoči, ko je dekla trdno spala, je prišla božja deklīca. Babica je bila popolnoma pri miru, še dihati si ni upala ter je gledala, kaj bo. Vila je vzela metlo in je vse lepo pometla po kuhinji, v veži in v sobi. Potem je z roko potegnila po deklini glavi, in glava se je kar razdvojila. In smetje, kar ga je vila pometla skupaj, je vsipala dekli v glavo. Dihnila je nanjo, in glava je bila zopet cela. Nato je vila izginila.

Prihodnje jutro je dekla vstala kot navadno, a tožila je, kako jo glava boli, kako ji je glava težka. Zvečer pa je babica ostro zapovedala dekli, da je morala vse lepo posnažiti in v red spraviti, preden je šla spat. Zopet je šla babica spat v zadnjo izbo k dekli.

Opolnoči je zopet prišla vila in ko je videla vse lepo osnaženo in v redu, je bila jako vesela. Dotaknila se je deklīne glave, ki se je kar razdvojila in je glavo lepo osnažila ter jo zopet skupaj spravila ter odšla.

Drugo jutro je dekla vstala čila in zdrava; imela je lahko, vedro glavo in je bila jako vesela. Babica ji je potem povedala, kaj je videla obe noči, in odtedaj je dekla skrbela za red in snago in je imela vedro, lahko glavo ter je bila čila in vesela.“

Dedek se je odkašljaj, vsi pa smo še verno poslušali.

„Da, da,“ je še pristavil, „le skrbite za red in snago vselej in povesod, ker red in snaga nista le podlaga gospodarskemu uspehu, temveč sta tudi polovica zdravja.“

„Res je, res,“ so pritrjevali možaki in ženice, dekla pa je kar začela snažiti sobo, česar se je prej branila, češ, saj bom drugo jutro. Odtistihdob je takoj vse osnažila, in tudi mi otročaji smo se navadili na red in snago.



Koristen svet.

*Eno pesem letos naj zakrožim
še vam, ljubi moji znanci mladi!
Toda kakšno misel naj izprožim—
togo ali smeh, kaj bi bolj radi?*

*Kdor je pravi pesnik, ta nikoli
k petju se ne sili, ne prevdarja,
pel kako ljudem bi bolj po volji:
v petju ne pozna on gospodarja!*

*Pravi pesnik čaka, da srce mu
čut napolni, ki za harmonije
pesmi je sposoben, nevede mu
čut le-ta sam v pesem se izlije.*

*Kadar tak trenutek ga objame,
pravi pesnik več ne premišljuje,
temveč le pero brž v roko vzame,
piše pa, kar srce narekuje.*

*Pa kdo reče: „Naj velja, kar hoče,
pesnik slaven moram jaz postati:
saj učen sem, srce mi je vroče,
roka pa mi čedno zna pisati!“*

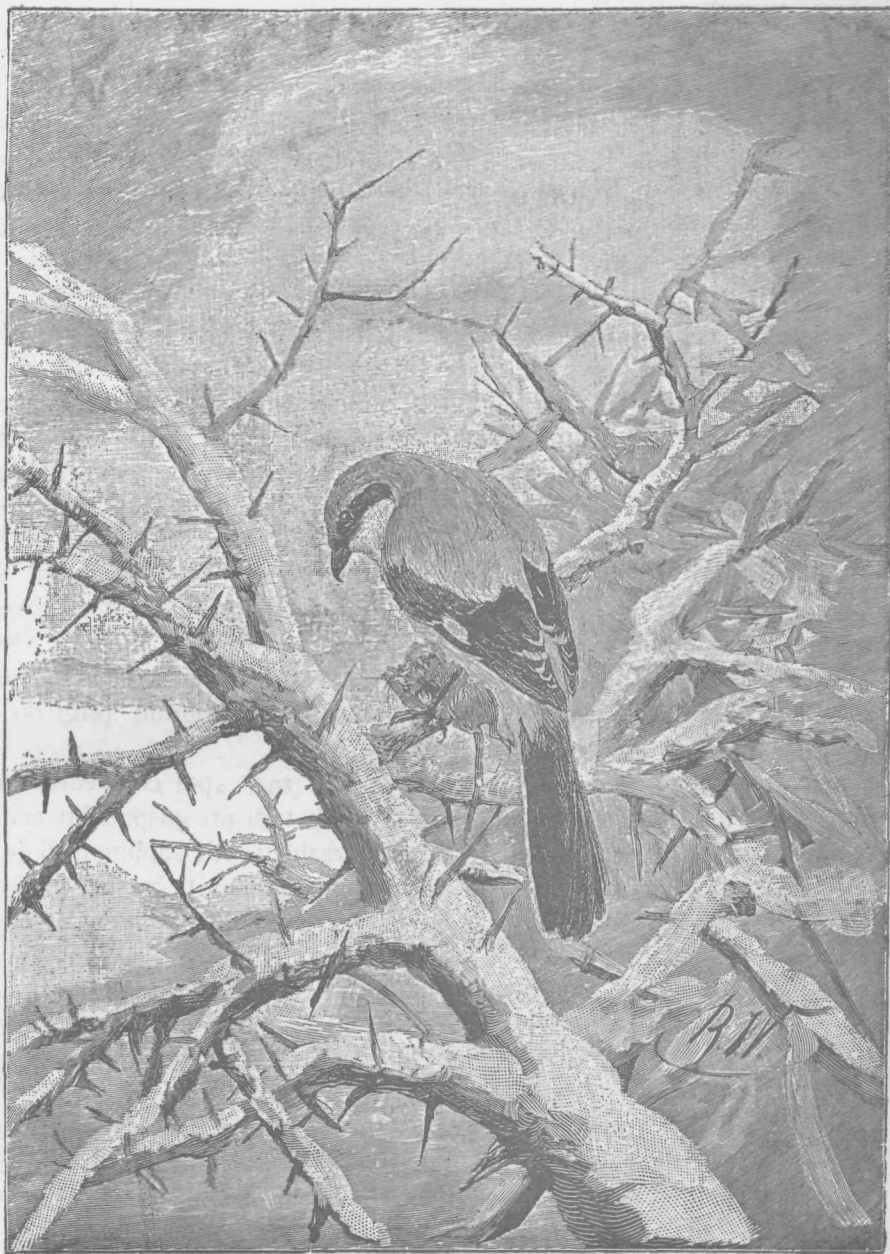
*Ali kaj bi pel, da v večji slavi
v svet ime bo moje poletelo?
To vprašanje naj mi v modri glavi
dozori še, potlej pa na delo!“*

*Kdor tako modruje in po sili
pesmi kuje, trga in obnavlja,
tak sirotek res se meni smili,
ker si s praznim delom čas zapravlja!*

*Čas je drag, le za koristno delo
naj zatorej vsakdo ga porabi,
da ne bo za njim mu krvavelo
srce, ko ga smrt s sveta povabi!*

Fr. Rojec.





Slabi časi



Naš Ludko.

Spisal Ivo Trošt.



rimerila se mu je nekaj dni po sv. Miklavžu mala nezgoda. Jeseni je začel hoditi v šolo ali pravzaprav v šolsko sobo, zakaj v šolo hodi itak vsak dan; a Ludko hoče biti zaraditega že velik, odrasel kakor so njegovi bratci in sestrice. Ti se namreč ne boje več parklja ne poberina. On se je pa še letos učil s starejšo sestro Olgo „pet cerkvenih“ kar šest večerov pred sv. Miklavžem zdržema. Hotel se je namreč izkazati svetniku junaka, ki se ne uči morda zato, ker se ga boji, temveč zato, ker je že velik.

Bratci in obe sestrici so ga sicer precej vlekli zastran njegove lahkovernosti. Posmehovali so se mu, ker se boji Miklavža, najsi so tudi še sami trepetali pred škofom v zlati opravi z obilimi darovi v spremstvu angelov in škrateljčkov ter poberinov. Pripovedovali so mu, da so to le preoblečeni ljudje, ki strašijo neposlušne otroke. Ludko jim je verjel, a poleg tega se je vendar bal vsak večer, kadarkoli je potrkal poberin na duri in povprašal s čudnim glasom in naglasom: „Ali je najmlajši doma? Se li rad uči?“

Domači so trdili, da posnema poberina prav njegova sestra Olga. Ludko je verjel tudi to, pa si je mislil: Čakaj, Olgica, tudi jaz bom posnemal poberina in ti se boš bala!

Kakor vsako leto, je došel Miklavž k nam tudi letos, obdaroval pridne otroke z igračami, knjižicami, peresi, svinčniki in dobrimi prigrizki. Nemarnim je prinesel krompirja, koren in — šibo.

No, Ludko — najmlajši — je bil priden, znal „pet cerkvenih“ ter se veselil lepih darov, ki mu jih je ostavil svetnik tudi pri gospodični učiteljici in pri gospodu županu. Saj jih je pošteno zaslužil. Ali zapomnil si je tudi dobro, da hodi Miklavž pozneje še več večerov poslušat, če so otroci zares tako pridni kakor so obljubili; z njim pa je vedno tudi poberin z verigami in obširnim košem brez dna.

Zakaj bi se bal, si je mislil naš Ludko. Ali nisem znal Miklavžu vsega in še znam? Naj le pride ter me vpraša! In poberina da bi se bal in njegovih škrateljčkov! Saj so to sami ljudje, preoblečeni sosedje. Našo Olgo moram ostrašiti, da bo pomnila. Čakaj, Olgec, tudi jaz bom poberin.

Ta sklep je bil tako trden kakor Krimova pleča. Zaradi večje varnosti, da bi se ne srečala kjerkoli s pravim poberinom, se je namenil, da ga izvrši nekega lepega jutra navsezgodaj, ko bo še tema. Zvečer je sicer tudi tema, je ugibal — to je res, toda srečati se s poberinom bi vendar ne bilo dobro in ne zdravo.

Tiste nedelje zjutraj se torej dvigne mnogo bolj zarana izpod odeje kakor je sicer njegova navada. Pozimi sta topla postelj in on prav dobra znanca. Moško, že več kot napol oblečen se prikaže v kuhinji, kjer je mama šele kurila, da skuha kavo.

„I, kam pa, Ludko?“

„Olgo grem strašit. Pst, da ne sliši. Boste že videli.“

Mama je komaj zadrževala smeh zastran tolikega junaštva.

„Po stopnicah je še temno, lahko padeš.“

„Ne padem, ne! Le čakajte! Pa še kako se bo Olga bala!“ Počasi se splazi po stopnicah v prvo nadstropje, kjer spi Olga. Spotoma se dvakrat izpodtakne, da telebne na vse štiri, kakor bi padla vreča krompirja, a to ga ni oplašilo. Bal se je pa skoro neprodirne teme. Boječe sicer, vendar brez večje nesreče, se priplazi pred duri Olgine spalnice in potrka ter vpraša z debelim glasom, ki je pa prav dobro razodeval glas našega Ludka: „Ali je najmlajši doma?“ Nič odgovora.

Potrka glasneje in vpraša drugič z navadnim glasom, skoro jokajoče: „Ali je najmlajši doma?“ Iz spalnice je slišal samo pritajeno hihetanje, zakaj naša Olga in Mimi sta se mu smejali pod odejo. Tedaj pa zakriči in za-joče obenem: „Olga, odpri, zakaj mene je strah!“

Olga se oglasi iz sobe: „Ali si ti, Ludko? Pa je pravkar vprašal nekdo, če je najmlajši doma. In jaz sem čula, da je danes že dvakrat padel po stopnicah in — “

„Odpri, Olga! Mene je strah!“ Na vso moč potrka na duri in jih hoče odpreti s silo. Tedaj je bila pokonci vsa družina. Vsi so se smejali malemu poberinu, ki je osramočen zlezal, ko mu je odprla sestra duri, na njeno posteljo, se skrbno odel črez glavo in tako zakril svojo sramoto. Tiščal si je ušesa, da ne bi tudi slišal ničesar več o neuspelem poberinu.

Ojoj, ojoj, Ludko, naš Ludko!



Bela astra.

Spisala *Dušana*.



aslanjala se je na cinijo tista bela astra. Šušтели so listi na jablani jeseni, šepetale so v nji georgine — in stržek in ščinkavec sta čivkala o tistem vetru, ki priveje.

Bela astra pa je klonila bolj in bolj k tlom. Cinija ji je prigovarjala, da bi vstala. Pa astra je bila žalostna do konca življenja. Dejala je boječe: „Prišle bodo kaplje, tiste strupene — pa bo treba iti. Šibka sem, kmalu bo

po meni.“

In je završalo res v vrhovih, in astra se je zdrznila in je drhtela v strahu. Živela je šele malo časa. Takrat so žareli žarki na vijoličasti astri, ki je stala vsa krasna in prešerna tik pred georgino. Krasen metulj ji je govoril in pravil bajke o indijskih prelestnih rožah.

Takrat torej je prišla bela astra in vzveselila se je bila. Tista solnčna luč jo je obsipavala z očarujočimi barvami, in njeni beli lističi so se svetili kakor svilnati. Sam lesk jih je bil teh lističev — in cinija je pravila georgini, da ni videla še nikdar in nikoli lepše astre.

Lepa so bila jutra, lepi dnevi na vrtu. In noči so plavale v mesečini, in čudne sence so hušknile vselej po rožah.

Pa je bila priletela lastovica na cipreso in je žgolela. Blizu pa je cvetela bela astra. In žgolela je lastovica o daljnih krajih. Vzljubila je belo astro — in astra je vzljubila lastovico.

Vsak dan je lastovica obiskavala belo astro. O onih čudesih ji je žgolela, kjer so dragi kameni in dražestna oblačila. O morju ji je pravila — o tistem morju, ki je tako neizrečeno široko in skrivnostno. Pa si je predstavljala bela astra tisto čudno morje in je zahrepenela časih po njem. In čudno tožno ji je bilo takrat.

In še marsikaj ji je pravila lastovica. — O skrivnostni sfingi, oni sfingi v žarečih puščavah — o palačah iz jaspisa in sobah iz oniksa. In je strmela bela astra in se ji je zahotelo iti z lastovico.

Prišel je bil čas. Dež je lil in udarjal na rože. Slonele so rože, vse žalostne, pa so jokale za solncem. Bela astra pa je mislila na lastovico. Včeraj je bila odšla. Zadnjikrat ji je morala še ponoviti historijo o bolnem princu in potem je odletela — kam? — Daleč! . . .

In bela astra je bila tako žalostna. Vedela je, da jo čaka skorajšnji konec. Čakala je in venela v jesenskem pišu. In res je bilo prišlo, kakor je bila strahoma pričakovala.

Svilnati lističi so sivali, zdajinzdaj je kateri odpadel. Ječal je veter po vrtu — umirale so rože.

Teja, dehteča in prešerna v solncu, je venela zdaj v dežju. Cinije so podrhtevale druga za drugo. Metuljev že davno ni bilo več — kaj bi v dežju — jesen je bila . . .

Cipresa sredi vrta je govorila z astro in jo tolažila.

„Sama bom in ne obupavam,“ je govorila. „Dolga bo jesen, dolge noči in mrzle. Sama bom, strah me bo. Pa bo še hujše. Sneg bo naletaval, škripalo bo mrazu — pa bom še na vrtu. O, ti bela astra, pojdeš za drugimi. Jaz pa ostanem, glej, ostanem in bom trpela!“

Stresla je z vejami visoka cipresa in je molčala . . .

Bela astra ni več togovala. Šla je, tiho in mirno je šla nekega večera, ko so se trgale megle na nebu . . . Kakor v cunjah so viseli oblaki k tlom tisti večer. Drugo jutro pa so našli otroci vzvenelo belo astro na gredi. Kmalu za tem pa je bila nastopila burja, in prišel je mraz.





Junak iz Liburnije.

Spisal Ivo Trošt.



tari Grki in Rimljani so skrbno pazili, da so jim bili sinovi telesno lepo vzgojeni, razviti in utrjeni. Rimski ali grški kipi nam še danes svedočijo, da je bilo njihovim mojstrom pravilno vzraslo, naravno razvito, močno in utrjeno človeško telo — vzor popolnosti. Take so si mislili, take so upodabljali tudi svoje bogove in boginje. Vsi poznejši mojstri v kiparstvu in slikarstvu so se učili ob teh vzorih in se uče še danes. Ni pa tudi nič bolj naravnega nego to. Telesna popolnost je nekaka podoba duševne popolnosti. Ali ne sodimo tudi mi marsikoga samo po njegovi vnanjosti? Obleka dela človeka. Ne pomislimo pa, da je pri tem njegova duša prazna, srce le prevečkrat — hudobno.

Prvi narodi so bili prisiljeni se zanašati na svojo telesno moč. Zato so tudi kipi njihovih božanstev vsi veliki, močni, lepi, vzorni. Telesna moč je bila njim prvi pogoj za lažji obstanek, zakaj često se je človek srečal z volkom ali medvedom. Drug drugemu sta pokazala zobe, drug drugega sta bila — lačna. Vnel se je boj, ne boj — zares mesarsko klanje: kdor je premagal, je za plačilo požrl nasprotnika.

Zgodovinski narodi so pa tudi znali ceniti telesno popolnost celo — pri sovražniku. Božanstva tujih, podjarmljenih rodov so uvrščali med domače bogove in premagane sovražnike so vodili uklenjene v Rim v triumfu (slavnostni procesiji) pred seboj.

Trdovratne sovražnike so izkušali izlepa ali z zvijačo pridobiti zase.

Tam, kjer danes pere kvarnerski zaliv gole kraške skale ob strmem obrežju, je bival 200 l. pred Kr. junaški rod v deželi, ki so jo nazivali Liburnijo. Tej deželi je bil udružen tudi vzhodni del današnje Istre. Tam torej,

kjer vedno zeleni lovor krasi bivališča mnogim tujcem pozimi v zavetju pred današnjo burjo, je bival svoboden rod junaških Ilircev. Solnčna stran Učke gore mu je dajala vina in sadja v izobilju. Ribe je svobodno lovil po liburnijskem morju, zadaj za Učko je pa divjačina ponujala slastnih zalozajev. Širili so se na levo in desno temni lesovi vse do sedanje bistriške doline in še naprej na Snežnik, Javornik v Carniolo (Kranjsko). Lepo življenje je bilo na solnčni obali pozimi, še krasnejše poleti po hladnih tokavah pod Učko goro. Zemlja je rodila skoro brez truda, in stanovalci so živeli rajsko življenje. Toda kmalu jih je jel nadlegovati mogočni, podjetni Rimljan. Danes se je prikazal mož v beli togi z najetimi vojaki po morju in silil v ilirska bivališča, da bi pobral, kar mu je ugajalo; jutri se je priplazil zavratno po skrivnih stezah iz bistriške doline ter izkušal zasesti rodovitno zemljo, zaslužniti svobodni rod.

Zato so stanovalci napravili ob prvem robu nad morsko obalo utrdbo, kjer so se uspešno ustavljali sovražniku. Poveljeval jim je ter jih vodil starešina, ki je bil zaraditega v veliki časti med narodom. Pred vsako bitvo je daroval domačim bogovom. Po slavni zmagi tudi niso zabili svojih božanstvenih zavetnikov, a najnujnejša skrb jim je bila, da so pobite sovražnike zmetali v morje, ko so jim pobrali plen in orožje.

Mnogo let so še branili srečno in ohranili svobodo sebi in svojim otrokom. Nenasitnega Rimljana je pa vedno bolj mikala rodovitna, krasna zemlja, vedno bolj mu je ugajal junaški rod.

Okolo l. 160. pred Kr. je gospodaril in poveljeval tedanjim Ilircem v Liburniji starešina Melut, visok, močan, lep, junaški mož v starosti do 40 let. Že nekaterikrat je zapodil Rimljane z rodne zemlje. Nekatera toga je splavala po liburnijskem morju. Rimljani so skenili, da ga morajo dobiti živega ali mrtvega. Tudi Melut je vedel, da mu preti nevarnost, pa je velel pomnožiti utrdbe na morski obali, pozval na brambo še več junakov iz Liburnije in Like ter nadziral in vežbal svojo vojsko.

Mila, razkošna pomlad se je vrnila v deželo. Hiacinti in narcise, vijolice in kamelije so se čudile božji poslanki, ki je tako krasno zavladovala pod Učko ob liburnijski obali. Ali ob obali so prežale rimske jadrenice (galeje) na izid vojne, na bogati plen, morda na samega Meluta, ki jim mora priti v pest živ ali mrtev. Nanovo oživelu solnce se je ljubko oziralo na oživelu prirodu, in visoka Učka si je od morja ogrinjala do ledja, do ramen zelen plašč. Ob njenem znožju je pel bojni rog. Rimski orel je iztegnil na ta krasen košček božje zemlje svoje kremplje. Stanovalci so vedeli predobro, da pomeni to konec njihovi svobodi, konec obilnosti, ki jih je z njo obsipala božja priroda. Hrasti in bukve izginejo preko morja v nenasitno rimsko žrelo. Smreke, jelke in borovce bodo obtesali in iz njih zbili nove galeje, ki bodo še češče prihajale po bogati plen v Liburnijo. Zato je Melut pozval na noge vse branilce. Zmaga ali smrt jim je bilo geslo. Svoboda ali rimski jarem, opustošena domovina, goli griči — rimski sužnji — njihovi otroci. Od brda do brda je torej donelo povelje: Vsi na boj! Svobodni moramo ostati mi in naši otroci! Smrt sovražniku! Vsi na boj za domovino!

To je Rimljan dobro vedel. Zato je poizkušal poveljnika Meluta podkupiti s težkimi zlatimi darovi. On je ostal kakor skala ob morski obali. Obljubili so mu svobodo in lepšo domovino v rimski državi. Nič. Pozneje so ga nameravali pridobiti s tem, da so ga hoteli postaviti za glavarja-kralja nad vse ilirske rodove, samo da se ukloni rimskemu orlu. Vse zaman. Melut je sam videl Rim, poznal Rimljane in njih jezik, saj se je v mladosti tam učil vojskovanja, učil trgovine. Znana mu je bila rimska sebičnost. Vedel je predobro, da bi sovražnik ne ostal mož-beseda in bi njega, če bi mu



tudi navidezno priznal obetano visoko dostojanstvo v državi, zgrabil o prvi priložnosti, tiral kot hudodelca v Rim, kjer bi s svojo močjo, lepoto in priznano hrabrostjo povelečeval slavo njim, ki so njegovi domovini najhujši sovražniki. Domovino se je naučil ljubiti tudi prav tam v večnem Rimu. A ljubil je Melut svojo kršno Liburnijo, svoje junaške rojake, ljubil bolj kot vse na svetu.

Kar ni dosegel sovražnik s praznimi obljubami, je nameraval doseči z zvijačo.

Vsvesti si velike oborožene sile je stopal Melut ponosno ob okopih in nasipih na robu morske obali. Mirno je korakala straža za obzidjem. Melut je stopil pod najbližjo terebinto in opazoval zahajajoče solnce, ki se je poslavljalo za vzhodne istrske gozdove. V samem bagru in zlatu je plavalo liburnijsko obrežje, kjer se danes širi bogata Reka, hrvaški Sušak in vse tja dol do Kraljevice in Senja. Vsa priroda se je veselila tega slavnostnega trenutka, povsod je kraljeval veličasten praznik, slavnostni mir kakor božični večer. Melutu je vztrepetal srce ob tem pogledu. Solza mu je zalesketala v očesu, in iz prsi mu je priplul vzdih: „Lepa naša domovina!“ Toda obenem je trenil z očmi v nižavo pod se: „tam doli so se že v senci ponosno zibale rimske galeje. Zaškrtal je z zobmi, pljunil in nadaljeval nadzorstvo ob obzidju. Kar začuti, da ga je nekdo napadel odzadaj in ga hotel zlekniti na tla. Toda Melut ni bil karsibodi. Otresel je zvijačnika, da se je v smrtnih mukah zvijal po tleh. Bil je najet Galec, kakor jih je mnogo služilo v rimski vojski, ali prej nego je Melut mislil, mu je vrv izpodnesla noge, trde roke so se ga oklenile, mu zamašile usta, zavezale oči in ga vlekli s seboj — brez vsakršne besede. Melut je vedel, da je to rimska zavrtnost. Ni se strašil smrti ne bolečin; bal se je za domovino, ki pade v žrelo nenasitnemu tujcu.

*

Meluta so na rimski galeji privedli zvezanega v Pollentio ali mesto Pietas Julia (danes Pulj), kjer so ga imeli v ječi več mesecev. Prepričan je bil, da ne namerava z njim nič dobrega naduti Rimljan. Poznal je njegove namene in ostal neupogljiv, ponosen, neustrašen. Obljubovali so mu prostost, bogate darove in visoko dostojanstvo, toda Melut je s preziranjem odklanjal vse ponudbe. Slednjič so ga obsodili na smrt. Tudi to je sprejel liburnijski junak popolnoma mirno, kar je presenetilo celo samega mestnega poveljnika. Ta bi ga bil rad otel gotove smrti, saj je bil Melut tako junaški, lepo zrastel, hraber in pošten kakor malokateri Rimljan. Ni se vdal niti prijateljskim obljubam. Postavili so ga torej neko jesensko dopoldne poslednjič pred sodnika. Krvnik je držal nad njim goli meč, a on je stal ponosen, samozavesten kakor vedno.

„Ali hočeš svobodo?“ vpraša sodnik.

„Iz tvojih rok je ne maram!“ odvrne ponosno Melut.

„Torej voliš smrt rajši kot domovino?“

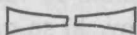
„Ako veš, da sem jo zaslužil — samo veli!“

In sodnik se ni upal ukazati krvniku, naj mu odseka glavo. Slednjič ga je nagovarjal sam mestni poveljnik: „Zahvali se za svobodo in pojdi, kamor hočeš!“ Sodniku je pa pošepnil: „Škoda tako lepega, junaškega telesa. Le poglej, kakove mišice! To ti je junak iz Liburnije.“ Melut se je pa vzravnal ponosno in rekel: „Vam naj se zahvalim za svobodo? Tatu naj se zahvalim, da me je okradel? Ali je v vas še kaj rimljanske poštenosti?“ Predrzne so bile te besede, in poleg njega stoječi Galec ga je s pestjo dregnil v prsa, da ga je Melut prav grdo pogledal in dejal: „Ali nisi tudi ti najet? Kakor meni so ti ukradli svobodo, in zato me biješ?“ Neverjetno je stresel Galec

rjavo glavo in se umaknil. Sodnik se je pa vnovič obrnil k mestnemu poveljniku in rekel: „Oslepiti ga dam in izpustim.“ Ali poveljnik mu zopet odvrne: „Škoda takega junaka. Izpusti ga! Saj nima v svoji domovini nikogar več. Dobro so sekali naši Galci. Od žalosti se v kratkem sam vrne k nam.“ In sodnik se dvigne, rekoč: „Recedas!“¹ Poveljnik se mu zahvali, da ni poškodoval junaka, vezi padejo Melutu z rok, Galec odstopi, in krvnik mu pokaže iz amfiteatra odprta vrata — na svobodo.

Ni bila vesela pot v domovino. Še manj vesel je bil pogled na opustošeno Liburnijo. Tujec je tu grozno gospodaril. Vse je poklal, požgal, porušil. Melut je našel samo okostja nekdanjih tovarišev branilcev. Na utrdbi, ki so jo po njem nazvali Rimljani Metulum (danes Matulje), je dobil rimske vojake, ki so se mu oholo posmehovali. Splezal je na najvišjo obmorsko skalo in se vrgel v morje, ki ga je objelo s penečimi valovi — liburnijsko morje junaka iz Liburnije. „Še boš strla rimski jarem, lepa naša domovina,“ je kriknil in utonil. Prerokba se je uresničila lani, ko so Lahi priznali Slovanom pravico v Istri.

¹ Odstopi!



Vi pravite . . .

*Vi pravite: meglice tri
črez sinje plavajo nebo . . .
Saj ni to res! — Krilatci le
drhtijo tiho nad zemljó.*

*In glej! — Na roki vsakemu
golobček snežnobel sedi;
in vsak golobček radostno
list v kljunčku bel drži.*

*Na listih črke zlate so,
pisali jih krilatci ti;
golobčki pisma poneso
na zemljo k nam — na tri strani.*

*Lepó je v pismih pisano
o raju, zvezdah božjih treh,
o pesmih, ki jih angeli
v prelepih pojejo nočeh.*

*Pozdrav krasan izzà zvezdá
stoji na koncu pisma tam:
„Če priden boš, pa kmalu ti
vesel k nam prideš sam . . .“*

*Vi vprašate: Oh, komu pač
golobčki pisma poneso?
Počakajte! . . . Črez ure tri
spusté se tiho na zemljó.*

*Če žarek me ne moti zlat,
ki krog krilatcev treh drhti:
„Oj, Tilki, Milki, Dragici!“ —
na pismih se blesti . . .*

Jos. Vandot.



Končev Jožek in čmrlji.

Spisal J. P—n.



Končev Jožek je bil jako prebrisane glave. Bil je eden boljših učencev v šoli; učil se je dobro in pridno, v šoli je vedno pazil, na učiteljevo vprašanje je odgovarjal povoljno. Učitelj in učenci so ga imeli radi. Posebno slabejši, ker jim je mnogokrat pri učenju pomagal. Imel je tudi to lepo lastnost, kakršno se malo opaža pri boljših učencih, da se ni postavljajal proti najslabšemu kakor tudi proti drugim, misleč si: „Jaz znam nekaj. Jaz sem najboljši v razredu, ti najslabši.“

Hodil je namreč v šolo k dopoldanskemu pouku, to se pravi v drugi razred. Popoldan je bil prost... Ko se je vse naučil za prihodnji dan, je šel ali na vrt ali pa k vaškemu potočku. Tukaj se je igral s svojimi tovariši. Največkrat so se igrali orožnike in razbojnike. Jožek je bil ponavadi postavljen za poglavarja razbojnikov, ki so ga — zvito glavico — težko dobili orožniki v pest.

Bilo je nekega lepega popoldne. Solnce je močno pripekalo. Vsi Končevi so bili na travniku; Jožek je pa sedel — pa ne doma v sobi ali na vrtu — ampak v šoli. Čudno! Najboljši in najpridnejši učenec — zaprt; ali ni to čudno? Pa že čez četrto uro!... Ne, ni čudno! Tudi najboljši in najpridnejši se časih kaj pregreši. In Jožek je bil v šoli nepazljiv. Zaraditega je bil zaprt... Zdaj se pa še vpraša, zakaj je bil Končev Jožek v šoli toli nepazljiv, da je bil kar štiri ure zaprt?

Prejšnji dan je sam sedel pri vaškem potočku. Nobenega njegovega součenca ni bilo, da bi se igral... Gleda vodo in valčke v potočku. Zagleda v sredi potočka ribice, ki plavajo semintja. Zdaj priplava dol po potočku bilka, ribice se je ustrašijo in se razkrope. Ni več ribic, da bi jih Jožek gledal. Gleda za bilko, ki plava naprej, dokler mu ne izgine izpred oči; spremljal jo bi ob potočku, če bi mogel, do reke, pa celo do morja... Sam sedi. Postane mu dolgčas... Vstane in hoče iti, ne vem, ali domov ali na travnik, kjer so njegovi domači sušili mrvo.

Zdaj pride za potokom Koritnikov Janezek, najboljši Joškov prijatelj. Poznalo se mu je veselje na licih.

„Jožek, jaz sem danes nekaj našel,“ zakliče Janezek za Joškom.

„Ti!“ reče Jožek, ko se obrne in ko zagleda Janezka... „Kaj neki? Menda kako ubito žabo pri potočku,“ pravi Jožek, stopi k Janezku in se zasmeje.

„Te že ne. Jazen sem nate. Ti se šališ z menoj; ampak nekaj drugega!“

„No.“

„Pa ti povem, pa samo tebi: za Hrenčevim plotom... ali bi ti povedal ali ne?“ ga pogleda postrani.

„Če hočeš. Meni je vseeno. Grem.“

Janezek ga ustavi, rekoč: „Saj ti bom povedal, da ne boš name jezen. V šoli mi moraš tudi kaj povedati, saj veš, da sedim blizu tebe v šoli.“

„Bom.“

„Čmrle sem našel, čmrle, veš, Jožek, tam za Hrenčevim plotom,“ reče Janezek tiho, da ga ne bi mimoidoči slišali.

„Čmrle! Ti pa še kaj iztakneš. O, ti Janezek ti!“

„Pojdiva tja! Pa kakšni so! Veliki, rjavi, lepi in mnogo jih je. Ne smeš nikomur povedati. Naredila bova panj, jih bova zgrebla noter in panj bova postavila na naš vrt v kot. To bo veselje!“

„To bo veselje!“ ponovi Jožek in ne ve, ali je res ali se mu sanja. Torej gresta.

Prišedši k čmrlom za plot, jih začne Janezek dražiti; zato pa je imel kmalu oteklo lice. Jožek je pametnejši, sede za bližnje drevo in gleda Janezka, ki draži čmrle.

Ker je imel Janezek oteklo lice, je moral iti zvečer kmalu spat.

Tudi na Jošku spoznajo doma neko izpremembo. Tih je, dočim je druge dneve zgovoren in živahen. Robjo mu po glavi čmrli. Vprašajo ga, kaj mu je. Jožek pravi, da ga boli glava. Mora iti precej v posteljo. In na postelji? Ne more zaspati. Misli njegove so tam za plotom pri čmrljih... Sanja... Zaspi...

Devet udarcev ob zvon se je zaslišalo z vaškega zvonika. Razgrajači po razredih so utihnili in se spravili na svoje prostore.

Vrata se odpro, v razred stopi učitelj, skupno odmolijo, in pouk se prične.

Učitelj zapove mir. Njegov prijazen glas zadoni po učilnici: „Mirni bodite! Danes vam nekaj povem o letnih časih.“

Učenci ga pridno poslušajo in pazijo. Le Jožek — to je danes prvič — ne pazi; sicer sedi mirno in ne moti nikogar. Njegove misli niso pri snovi, ampak pri čmrljih.

Učitelj pa pripoveduje najprej o lepi pomladi, o vročem poletju in nazadnje preide na jesen. Razlaga: „Po poletju pride v deželo jesen. Priroda začne umirati. Listje rumeni in odpada z dreves; cvetice sahnejo: nikjer ni dobiti cveta. Medved in druge živali, gozdne in divje, si iščejo brloge in luknje, kjer bodo prezimile. Ptice selilke se selijo na topli jug... Kdo se seli?“ prekine govor in vpraša Končevega Joška. Zdelo se mu je, da ta ne pazi.

Jožek vstane ves zmeden; ne ve, o čem je govor. Od zadnjega stavka je nekoliko slišal o neki selitvi. Morda se selijo čmrli, ki jih v pozni jeseni ni videti, in leteti tudi znajo, si misli.

„Čm — čmrli,“ reče jecljaje in močno zardi, ko se je pojavil po vsem razredu smeh; gleda srepo v zeleno in razrezano klop.

„Tiho! Mir! Ne smejte se!“ miri učitelj učence. „Ali te ni sram?“ nadaljuje proti Jošku, „ker ne paziš? Vsi drugi pazijo, a ti misliš na druge stvari. Sedi in pazi!“

Potem nadaljuje: „Lastovke se selijo na jug; lastovke, Jožek, zapomni si to. In še druge selilke.“

Jožek, rdeč kot velikonočni pih, ne pogleda nikamor, ampak zre le v klop, in čmrli so njegove misli.

„In kaj opazujemo na polju? Kmetič spravlja poljske pridelke domov v hram ... Kam? Jože Konče!“

„V panj,“ odgovori Jožek hitro in še precej glasno, misleč, da je pravo pogodil. Zopet smeh po razredu.

„Jaz bom pa tebe tja-le v kot za tablo, ker še vedno na svoje neumnosti misliš,“ reče učitelj, gre za mizo in sede na stol.

Jožek se postavi v kot; noge se mu šibe, da stoji težko. Vrti se mu v glavi in sliši brenčanje čmrlov ... Zdrami se, se ozre po razredu in zopet obrne pogled v kot. Oh, da bilo že konec te ure!

„Nebo ni več tako lepo in jasno,“ govori učitelj dalje, „kakor poleti. Megle se zbirajo po dolih, po gorah oblaki, dežuje brez prestanka. Pa to je že bolj v pozni jeseni ... Vsi se pripravljamo na zimo ... V izbah že kurijo, in starček se skoplje na gorko peč ...“

* * *

Jožek ni sam pri čmrlih; tudi Koritnikov Janezek je z njim. Prinesla sta s seboj mali panj. Postavita ga pred kup mahu, pod katerim so domovali čmrli. Kmalu bosta dosegla svoj smoter. Jožek se postavi za drevo. Janezek pa brska s paličico čmrle z mahom in prstjo vred v panj. Joj! Čmrli se razdraženi razkrope na vse strani ... nekateri pikajo Janezka. Ta zakriči, se vrže na tla in se valja po travi ... Jožek, videč, kaj se godi z Janezkom, začne bežati čez polje in kmalu je doma. Pred hišo stoji ves spehan. Ali hoče v hišo? Ne! Vprašali bi ga, kaj se je zgodilo ... Steče na vrt, se skrije v kot, tja za bezgov grm ... Da le čmrlov ni tu blizu ...

* * *

Zbudi se iz teh misli, ko čuje svoje ime. Moral bi učitelju odgovoriti na vprašanje: kje so pozimi otroci.

„V — v — v ko—tu,“ se sliši iz Joškovih ust, ki je postal jako nemiren ... Osramočen je zopet. Pokazal je, da danes res nič ne pazi. In ko se je zopet spomnil čmrlov, se jih je hotel iznebiti iz glave. Ve, da ga imajo vsi za najboljšega in najpridnejšega v razredu — in zato bi se skoro zjokal ob tej misli, da je danes najnemarnjši. Rekel pa je zase, da je to pač prvič in zadnjič ... in zaradi čmrlov — in je bil potolažen ...

Vsi se smejejo. Jožek postane bled ... zardi. Ali ni prav odgovoril? Saj stoji v kotu! To je že res, da stoji v kotu, a učitelj tega ni omenjal ... Torej ni prav zinil! Ko je učenec v klopí odgovoril, da so otroci pozimi najrajši zunaj, delajo sneženega moža, se kepajo, sankajo, drsajo — ko je vse to rekel, si je mislil Jožek: „To pač tudi jaz vem ...“

Učitelj mu ukaže iti v klop.

Minila je prva ura.

Enajstkrat . . . dvanajstkrat je udarilo kladivo ob veliki zvon. Cerkvenik je prijel za vrv, zvon se je zamajal, žvenkelj je udaril trikrat, petkrat, devetkrat . . . zvoni . . .

Učenci so hiteli iz šole. Veseli so bili. In zakaj bi ne bili? Saj so zopet prosti, in solnce tako lepo sije. Pa vendar niso tako veseli kakor po navadi; zakaj Joška pogrešajo. Včeraj, predvčerajšnjim in prej — vedno so se zbrali okrog njega, kričali, ga povpraševali, in on jim je odgovarjal . . . Danes ga ni med njimi; sedeti mora še v razredu: zaprt je! Učitelj bo že prišel ob pol eni uri — nemara še pozneje — in mu bo velel iti domov. Tako mu je rekel učitelj. Jožek je položil glavo na klop in je jokal . . . dolgo jokal . . .

Ta čas mu je tekel počasi.

Zlagal bi se, ako bi rekel, da ni imel učitelj velikih in nelepih lastnosti, zakaj pozabljiv je bil, to se reče, toli pozabljiv, da je pozabil na Joška, zaprtega v šoli čez četrto uro. To je velika pozabljivost! Jožek pa ni hotel svojevoljno iti domov; prebiti je hotel kazen; še na misel mu ni prišlo, da bi bil učitelj pozabil. „Držati me hoče do večera, ta neusmiljeni človek, in misli, da jaz nisem nikoli lačen,“ je rekel sam pri sebi.

Hipoma se vrata odpro, in učitelj je bil, ki jih je odprl. „Pojdi domov, Jožek!“

S povešeno glavo in otožnim srcem se je vračal Jožek domov.



Ledene rože.

*Ej, ponoči včeraj
šla je starka zima
mimo okenca,
pa je starka zima
nanj potrkala:*

*„Oj, odprite, dragi,
gostoljubne duri,
da ogrejem se;
v hiši vaša pečka
nič za mraz ne ve.“*

*Oj, ti starka zima
le ostani zunaj,
nič te treba ni,
mačeha ti kruta,
v naši hišici! —*

*Zunaj starka zima
vso je noč ostala
pa je trkala —
zjutraj pa so zrasle
rože iz — leda.*

Bogumil Gorenjko.



Glej, Jurij študira naprej!



Kaj novega spet nam povej!

V spominsko knjigo.

(Milki pl. W.)

Kraj tebe je Rojenica
sedela sred noči temné,
podpirala glavo z rokó je
in mislila misli težké.

Življenje je slikala v mislih,
življenja tvojega tek:
ravninice, ceste prebele
in trnje in strmi breg.

Ko jutro je prišlo čez goro,
oj, tiho je vstala takrat,
na dvorec odšla je skrivni,
kjer deva biva pomlad . . .

Po stezi nevidni na goro
sem prišel jaz v dvorec skrit:
na zlatem sedela je stolu
in predla srebrno je nit.

In stopil sem pred Rojenico
in prosil, govoril tako:
življenja zdaj Milki nit predeš —
čuj prošnjo mojo gorkó!

Le dolgo, le dolgo napredi
življenja mi tega nit,
in vsepovsod naj se sveti,
kot solnca žari se svet.

Draguljev nanizaj nanjo,
najlepših, kar jih poznaš —
odpri le skrinjico zlato!
Stotisoč jih tamkaj imaš.

Naj roka ne bodi ti skopa!
Globoko poseže naj
po biserih v skrinjico zlato —
na nitko nanizaj vse zdaj!

In kar še ostane prostora,
najlepših pripni tja rož! —
In ko bo ta nitka končana,
čudila se sebi boš.

Oj, nitke ti take napredle
nikoli še niso roké!
Ti sama vesela boš pela,
in pelo ti bode srce:

„Ta nitka — življenje je Milki,
dragulji ti — nje dnovi zlatí,
te rože — nje sanje prelepe,
ki konca nikoli jim ni.“

Tako Rojenici sem rekel,
tako sem jo prosil lepó.
Na zlatem sedela je stolu,
nit predla je tiho, mehko.

A vendar se je nasmehljala,
pokimala z belo glavó;
nje lica so bila prijazna,
prijazno je bilo oko . . .

Jos. Vandot.



Starčkova zimska.

Pa sem slišal pesem,
pesem žalostno,
pel jo je star dedek,
pel jo je tako:

„Spet metuljčki beli,
snežci, rajajo;
v srcu pa mi temne
misli vstajajo.

Že je na Goriance
padel beli sneg
in na Trško goro,
že vse vprekinvprek!

Oj, ti Trška gora,
oj, pozdravljena,
oj, vinograd solnčen,
bela zidanca!

Ali še kedaj bom
v tebi pesmi pel
v družbi starih znancev,
radosten, vesel?

Ker na glavo mojo
že je padel sneg:
srebrni lasje so
vsi že vprekinvprek...“

Bogumil Gorenjko.

Modri Matiček.

Napisal Fran Košir.



dova Kračarica de neke nedelje zjutraj svojemu sinčku edincu: „Precej si že star, velik si že, iti boš moral k maši.“

„Kam pa, mati?“

„Tja, kjer boš slišal zvoniti,“ odvrne Kračarica.

Naš Matiček se brzo malce umije, pražnje obleče, sname izza zaprašene police molek ter jo krene od hiše.

Spotoma ugleda na zelenem travniku žrebe, ki je kaj veselo skakucalo z zvončkom na vratu okolo svoje dobre mamice. Ne bodi predober, jo zavije modro Matičkova butica s pešpoti, pristopi k žrebetu, poklekne ter seže v žep po rožnem vencu. V istem trenutku pa udari poredno žrebče Matička tako nemilo v rebra, da je videl daleč tja v svetla, sveta nebesa.

Užaljen krevsa Matiček pravit domov materi, kako grdo, neusmiljeno grdo jo je izkupil. Kračarica okrega modrega sinčka, a drugo nedeljo ga odvede sama v cerkev k službi božji.

Siničke.

„Fuj, cicifuj,“
tri so siničke,
drobčkane ptičke,
mi priletele
davi na okno.

Pa sem jih vprašal:

„Oj, ve siničke,
drobčkane ptičke,
kaj pa da niste
s svojimi sestrami

ve poletele
tudi na jug?
Ej, da imel bi
jaz perutničke
kot ve, siničke,
precej bi zletel
doli na jug!“

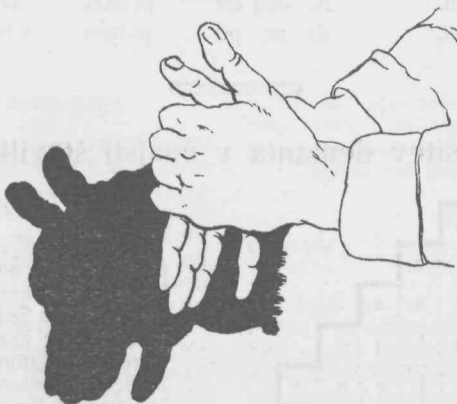
„Fuj, cicifuj,
kaj bi letele
doli na jug,

ko je najlepše
tu v domovini,
dasi živimo
v revščini hudi,
fuj, cicifuj!“
Rekle so ptičke
pa odletele
tjakaj čez vrt...

Bogumil Gorenjko.



Senčna podoba



Mesarski pes

Usmilite se ptičic!

Podoba „Slabi časi“ v današnji številki „Zvončka“ vam kaže, kaki dnevi so se sedaj približali tudi ubogim ptičicam. Zima je — hrane nikjer! Usmilite se jih in jim potresajte živeža!

Ura za slepce.

Urarski pomočnik Čunski v Petrogradu je sestavil žepno uro za slepce. Strokovnjaki jo imenujejo hvalevredno iznajdbo. Ura nima kazalcev, pač pa vzbočene črke, ki se vsako uro premikajo; tako more slepec čas — otipati. Dobro je vsaj to za te siromake.

Zrcalo za želodec.

Pri eni zadnjih sej British Medical Association na Angleškem so preizkušali zrcalo za želodec. Izumili so ga zdravniki londonske bolnice, ki trdijo, da je iznajdba enakovredna Helmholtzovemu očesnemu zrcalu in Garcijevemu zrcalu za goltanec. Zdravniku je želodec,

ki leži v notranjščini života, nevidljiv. To novo zrcalo obstoji, kakor poroča časopis „Daily Telegraph“, iz dolgih cevi, ki imajo v sebi jako umeten sestav zrcal ter na spodnjem koncu, ki se suče, malo električno žarnico. Ako gledaš skozi gornjo odprtino cevi, lahko opaziš v razsvetljenem želodcu opeklino, oteklino, sploh razne bolezni, ki so jih dozdaj določevali le s težavnimi poizkusi. Sedaj uporabljajo to želodčno zrcalo zdravniki londonske bolnice samo v narkozi (t. j. ko bolnika na umeten način uspavajo). Upajo pa, da se bo uporabljivost nove iznajdbe v toliko razvila, da ne bo treba narkotizirati bolnika.

Najglobokeji rov pod zemljo.

V rudniku pri Paruhovici v Šleziji so dospeli z vrtnjem v globočino do 2003 metrov pod zemljo. Dalje več niso šli, ker se stroški vrtnja nerazumno povečujejo. Najglobokeji rov se pa nahaja v Čuhovi v Šleziji, kjer so dospeli do 2240 metrov pod zemljo.

Veter.

Živahno.

Uglasbil Iv. Kiferle.

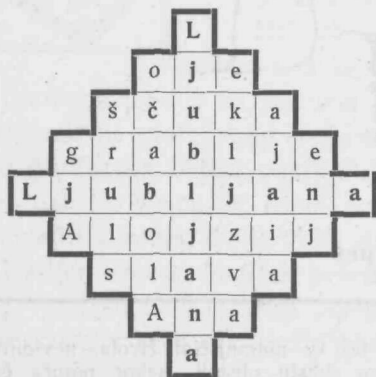
f *mf*

Ve - ter sem, ve - ter, na - glo le - tim, drev - je po - di - ram,
 Ce - ste po - me - tam li - stja, pra - hu, de - ci na - re - jam
 Z gla - ve klo - bu - ke me - čem po tleh, ho - dim ter pi - ham
 Vra - ta za - pri - te, o - kna in hram, da ne pri - pi - ham

f

stra - šno bu - čim, dre - vje po - di - ram, stra - šno bu - čim.
 do - sti stra - hu, de - ci na - re - jam do - sti stra - hu.
 ka - kor star meh, ho - dim ter pi - ham ka - kor star meh.
 v hi - šo še k vam, da ne pri - pi - ham v hi - šo še k vam!

Rešitev demanta v enajsti številki.



Ljubljana.

Prav so ga rešili: Mirko in Danica Kavs v Šmarjeti; Peter in Janko Karničnik, učenca v Puščavi nad Mariborom; Vida Schweiger, učenka IV. razr. v Črnomlju; Franček Zacherl, učenec V. razreda v Ljutomeru; Marica Koroščeva, Marica Rupnikova, Justina Gorečanova, Helena Vriskova, Pavlina Podjavrškova in Terezika Ofentavškova, učenke VI. razr. v Vojniku; Josip Vidic, učenec v Zasipu; Ivanka in Marija Jenkova, Marica Mikolitičeva, Marica Prosenova in Ivica Stembergerjeva, učenke II. razreda v Vrbovem pri Ilirski Bistrici; Mici König, Mici Simšič, Ivanka Ostanek, Mici Globočnik,

Ivan Mavrič, Franc Čenčur, Karel Tršar, Rajko Riaúta, Lojzka Udovič, Fani Pogorelec, Ančka Derenčin, Mici Petrič, Mici Petkovšek, Lojzka Tegelj, učenci in učenke III. razr. v Planini p. Rakeku; Helena Prelovec, učenka V. razreda v Idriji; Gusti Šabec, učenec III. razreda v Idriji; Viktor Preskar, učenec II. razreda v Podsredi; Josip in Boleslav Kušar, dijaka v Kranju; Franci in Stanko Rošker, učenca II. razreda v Loki pri Žusmu; Orešnik Jožef, Šumnik Julij in Puče Janez, učenci IV. razreda Ciril-Metodove šole v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem; Dušan Beg, učenec III. razreda na Vrtači pri Ljubljani; Ivanček Kvac, učenec III. razreda pri sv. Martinu v Rožni dolini pri Celju; Slavko Senčar, učenec I. razr. meščanske šole v Mariboru; Zvonimir Sivka, dijak v Celju; Ciril in Vladko Porekar, Matiček Sever, Jožef Pogorelec, Anton Pogorelec, Davorin Jurkovič, Lenčka Balažič, Lenčka Kirič, Alojzija Kunst, Micka Lukman, Angelica Porekar, Julka Zorjan in Alojzija Zadravec, učenci in učenke na Humu pri Ormožu; Danica, Nadica, Alenka in Ema Žnidaršič v II. Bistrici; Miroslava Dinacher, Pavla Gruden, Kristina Hočevar, Vekoslava Komljanec, Rezka Ladiha, Ela Praprotnik, Anka Paulič, Terezija Zupančič, učenke III. razr. meščanske šole v Šmihelu pri Rudolfovem; Ivica Kokalj, učenka IV. razreda v Kranju; Viktor Zemljak, učenec IV. razr. v Št. Jerneju; Tone, Ivo in Peter Štampihar, dijaki v Kranju; Rihard Marschitz, učenec V. razr. v Braslovčah; Eleonora, Lidija in Palmira Straussgittl, učenke v Bovcu; Pavel Žmavec, učenec IV. razreda v Ljubljani; Nada Kolšek, učenka I. liceja v Ljubljani; Metod, Boris in Haluška Pirc v Kranju; Mirko in Ivanka Kejžar, učenca v Mariboru; Vida Govékar v Ljubljani.





Dragi gospod Doropoljski!

Malone boste rekli: „Ta me pa vedno nadleguje!“ Ker sem pa že tretje leto naročnik „Zvončka,“ si drznem Vas že tretjič nadlegovati. — Imam Vam veliko novega sporočiti. Tačas, ko Vam nisem pisal, sem bil v Trstu, in sicer čez Celovec. Videli smo enega najlepših biserov Avstrije, to je tudi Vam znani Bled. Človek, ki ni trdega srca, ga ta prizor do solz gane, kdor vidi to krasoto prvič. V Trstu sem videl morje. Prenočili smo v „Narodnem domu“. — Drugi dan smo se peljali v cesarski grad Miramar. Ker je ta, ki ladjo vodi, v Trstu malo preveč v kozarec pogledal, je naravnost v neko boo (boa) zapeljal ladjo. Spotoma domov smo pa bili v Postojnski jami. To je bila krasota! Ker je bilo v našem vlaku nekaj Slovencev, morebiti tudi „Sokoli“, so nas v Slov. Bistrici Slovenci pozdravljali z gromovitim „Živio!“ — Sedaj hodim že v prvo gimnazijo in imam za razrednika g. prof. A. Rabuza.

Srčne pozdrave od Vašega

Milka Grisole
iz Maribora.

Odgovor:

Ljubi Milko!

Srečen je, komur je dana prilika, da si lahko ogleda svet, ki je lep! Ko te kdaj pozneje odvede pot izven naših mejá, se gotovo preveriš, da je slovenski svet najlepší svet! Če Ti kdo kaj ugovarja, da to ni resnica, se kar sklicuj na to, kar si videl ob svojem zadnjem potovanju! Zategadelj lahko zmeraj s ponosom poješ: „Slovenski svet, ti si krasan!“

*

Blagi gospod!

Vesela sem, da se mi je posrečilo rešiti zastavico v podobah v zadnjem „Zvončku“.

„Zvonček“ prav rada čitam. Najbolj meni in moji sestri Stani ugaja pravljica: „Kaj nam je pripovedoval naš dedek“.

Vljudno vas pozdravlja

Olga Kantetova,
učenka IV. raz. v Sežani.

Odgovor:

Ljuba Olga!

Lepo je res, kar pripoveduje gospod Anton Pesek o „Slaboti“. — Ker Ti pravljica ugaja, gotovo tudi pritrdiš njenemu zaključku, ki tako lepo opominja otroke, kako naj ljubijo, cenijo in podpirajo svoje starše. Tudi Ti se strinjaš z menoj, ako izražam željo, da bi napisal vrli pisatelj „Zvončku“ še več tako lepih pravljic!

*

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Ker je tudi moj oče naročnik Vašega cenjenega lista, sem tako prost, da Vam tudi jaz pišem. Zdaj že imamo 1 mesec dni počitnice. Bil sem 1 teden dni pri babici in teti, bil sem tudi pri Sv. Duhu in pri Sv. Juriju na Murskem polju. Imam tri brate in eno sestro. En bratje šel v mornarsko šolo. Drugo leto grem v realko v Idrijo. Hodim 8. leto v šolo na Humu pri Ormožu. Star sem 13 let.

S spoštovanjem Vaš vdani

Vladimir Porekar,
učenec 3. razreda na Humu pri Ormožu.

Odgovor:

Ljubi Vladimir!

No, odgovor Ti prihaja po počitnicah. Doropoljski ima mnogo dela in malo prostora — zato se dostikrat zakasni. Pa tega mu ne zameriš, kajne? Da, videl si lep košček lepe zelene Štajerske. Pa nam o priliki povej, kako je pri Sv. Duhu in Sv. Juriju! Pozdrav Tebi in očetu!

Ob sklepu desetega letnika.

„Zvonček“, ki se je slovenski mladini tako priljubil, zaključuje z današnjo številko svoj deseti letnik. Ne pretiravamo nič, ako trdimo, da smo se prvo desetletje resno trudili, da ustvarimo slovenski mladini list, ki naj bi bil v vsakem pogledu čim popolnejši. Vkolikor se nam je to ob danih razmerah posrečilo, naj sodijo naši bralci in naročniki!

„Zvonček“ se pripravlja sedaj, da stopi v drugo desetletje svojega obstanka. Ob tej priliki se obrača predvsem do svojih dosedanjih prijateljev in naročnikov z vljudno prošnjo, naj mu pridobe čimveč novih plačujočih naročnikov. Ne stalo bi nikogar mnogo truda, ako priporoči v krogu svojih znancev in prijateljev naš list. Z malo požrtvovalnostjo se lahko zgodi, da pridobi našemu listu vsak dosedanjih naročnikov vsaj enega novega naročnika. Tako bi se našemu listu utrdila in okreplila njega gmotna podlaga, da bi lahko v drugem desetletju napredoval po vsebini in obliki.

„Zvonček“ prosi vse dosedanje svoje sotrudnike, naj mu ostanejo zvesti tudi nadalje. Naj obenem poskrbe, da se pomnoži število naših sotrudnikov. Vsakomur stoj pred očmi resnica, da je delo, ki ga storimo v korist mladini, najplemenitejše in najuspešnejše!

„Zvonček“ obljublja, da bo tudi v prihodnjem letu zvesto in natančno izvrševal svojo nalogo: zabaval, učil in vzgajal bo slovensko mladino z besedo in podobo. Slovenci smo ubožen narod. Svojih otrok ne moremo oblagodarjati z denarjem, zato pa moramo skrbeti, da jim obogatimo duha z vedo in oplemenitimo srce s krepostmi. To je bogastvo, večje od zlata.

„Zvonček“ prosi, naj se mu takoj prijavijo novi naročniki, da nam bo mogoče natisniti dovolj izvodov prve številke prihodnjega letnika. — Storimo vsi svojo dolžnost, pa bo dobro za naš list in za tiste, ki jim je namenjen!

Uredništvo in upravništvo.